



Directoraat-Generaal

**Rechtspleging en
Rechtshandhaving**

Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
Strafrechtelijke handhaving

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum

20 februari 2025

Onze referentie

6179054

agenda

Overlegvergadering

[...]

1. Bespreekpunten

a. OM-strafbeschikking

In december jl. plaatste het College een bericht op zijn (interne) Intranet waarin het aankondigde dat het centrale uitgangspunt bij misdrijven tot 6 jaar wordt dat een strafbeschikking wordt opgelegd. In het bericht staat verder dat ten behoeve van het nieuwe uitgangspunt de relevante Aanwijzingen, richtlijnen voor strafvordering en instructies worden geactualiseerd in de loop van 2025. Vervolgens heeft het College een interne tijdelijke instructie opgesteld die per 1 februari in werking is getreden en die voorschrijft dat voor dat veel voorkomende vermogensdelicten het uitgangspunt is dat een strafbeschikking wordt opgelegd.

Het voornemen van het OM om vaker de strafbeschikking te gaan opleggen was bij het departement bekend; uw voorganger heeft dit op 29 januari 2024 richting de Kamer gecommuniceerd in de Kamerbrief in reactie op de motie Ellian c.s. en rapport parlementaire verkenning Strafrechtketen. De koerswijziging is overigens volgens sommige betrokken ketenorganisaties maar in beperkte mate met hen afgestemd. Ook zijn de precieze gevolgen voor de ketenpartners nog niet bekend.

Het doel van het nieuwe beleid – het terugdringen van doorlooptijden en voorraden en het afdoen van meer zaken– kunt u onderschrijven. Een paar aandachtspunten:

o Rechtsbijstand

In 2019 heeft de Tweede Kamer een motie (Kamerstuk 29 279, nr. 511) aangenomen waarin de regering wordt verzocht om zo spoedig mogelijk te realiseren dat de advocatuur structureel wordt betrokken bij het opleggen van strafbeschikkingen in misdrijfzaken die via de ZSM-werkwijze worden opgelegd. Inmiddels is er in alle regio's een start gemaakt met rechtsbijstand in het kader van de OM-strafbeschikking. Het wetsvoorstel Wet versterking rechtsbijstand in het strafrecht, dat per 1 januari 2026 in werking zal treden, voorziet in een wettelijk basis voor intensivering van de rechtsbijstand bij de strafbeschikking. Uitgangspunt van het wetsvoorstel is dat een wettelijk recht op door de overheid gefinancierde afdoeningsbijstand

wordt geregeld voor alle aangehouden verdachten van wie de zaak met een strafbeschikking wordt afgedaan. Het nieuwe beleid van het OM zal leiden tot meer verdachten die recht hebben op afdoeningsbijstand. In de praktijk zijn er signalen dat het voorzien in afdoeningsbijstand in sommige regio's nu al zorgt voor uitdaging.

o Slachtoffers

In de wet is niet voorzien in spreekrecht van slachtoffers bij een strafbeschikking. In het wensenformulier wijst het OM slachtoffers wel expliciet op de mogelijkheid van schriftelijke slachtofferverklaring. Bij het vaker toepassen van de OM-strafbeschikking is het van belang dat de belangen van slachtoffers voldoende worden betrokken.

o Gevolgen strafrechtsketen

Het nieuwe beleid zal naar alle waarschijnlijkheid leiden tot ontlasting van de strafrechtsketen. Voor sommige organisaties betekent het nieuwe beleid echter een verzwaring van de werklast. Dit geldt bijvoorbeeld voor de reclassering en het CJIB aangezien waarschijnlijk vaker een boete of taakstraf in plaats van een gevangenisstraf opgelegd zal worden. In hoeverre de strafrechtsketen daadwerkelijk wordt ontlast zal verder afhangen van hoe vaak er verzet zal worden aangetekend tegen de strafbeschikking. In het geval van verzet, zal de zaak alsnog aangebracht moeten worden bij de rechter. Om de gevolgen van de strafrechtsketen in kaart te brengen is samenwerking met andere ketenpartners in de monitoring van het nieuwe beleid van belang.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
Strafrechtelijke handhaving

Datum
20 februari 2025

Onze referentie
6179054

Voorstel:

U kunt richting het College aangeven dat:

- *Het doel van het nieuwe beleid – het ontlasten van de strafrechtsketen en het verkorten van de doorlooptijden – door u wordt onderschreven, maar dat u wel een aantal aandachtspunten ziet, onder andere op het gebied van rechtsbijstand en slachtoffers;*
- *U het belangrijk vindt dat de betrokken ketenpartners goed worden betrokken bij de uitvoering en dat de uitvoering samen met hen goed wordt gemonitord.*

U kunt vervolgens de volgende vragen aan het OM stellen:

- *Welke stappen gaat het OM zetten om de nieuwe koers nader uit te werken en te implementeren?*
- *Hoe worden de ketenpartners en het departement hierbij betrokken?*
- *Hoe gaat het OM zorgdragen voor een goede monitoring en evaluatie van het nieuwe beleid?*

UPDATE:

Tijdens de Regeling van werkzaamheden op 18 februari jongstleden heeft de Tweede Kamer op initiatief van het lid Omtzigt (NSC) besloten om over dit onderwerp een plenair debat te plannen binnen zes weken. Hij heeft ook gevraagd om schriftelijk nader te worden geïnformeerd over dit onderwerp en de instructie

toegezonden te krijgen. Het OM heeft eerder aangegeven de (interne) instructie niet extern te willen verspreiden. Het verzoek van het Kamerlid niet inwilligen zal de 'schimmigheid' rondom de instructie echter vergroten. Ook de Rechtspraak (Henk Naves) klaagt via de media dat ze de instructie formeel niet ontvangen heeft en dat een wijziging van het straftoemetingsbeleid juist in de openbaarheid moet plaatsvinden.

- *U wordt geadviseerd om het OM te vragen de laatste versie van de instructie beschikbaar te stellen ten behoeve van verzending aan de Tweede Kamer, maar ook aan de betrokken ketenorganisaties, zoals de Rechtspraak.*

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
Strafrechtelijke handhaving

Datum
20 februari 2025

Onze referentie
6179054